

Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Kielcach		
Nr wersji: 01	SOP-ODS-PZT-PR-01	Strona 1 z 2
Załącznik nr: 5	Wersja zał. nr: 01	Data: 01.03.2024

Instrukcja zlecenia, pobierania, przechowywania i transportu próbek do badań w Pracowni Zgodności Tkankowej, Diagnostyki Chorób Genetycznych i Cytometrii

1. Laboratorium wykonuje badania wyłącznie na podstawie czytelnie wypełnionego zlecenia. Formularz zlecenia oraz świadomej zgody na wykonanie badań immunogenetycznych w Pracowni Zgodności Tkankowej, Diagnostyki Chorób Genetycznych i Cytometrii (PZT) Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Kielcach – załącznik nr 2 dostępny jest na stronie internetowej RCKiK w Kielcach.
  - 1.1. **Dane obowiązkowe na zleceniu:**
    - 1.1.1. Dane pacjenta: imię i nazwisko, PESEL, data urodzenia, płeć, miejsce zamieszkania.
    - 1.1.2. W przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL: nazwa i numer dokumentu, na podstawie którego stwierdzono tożsamość pacjenta.
    - 1.1.3. Dane placówki zlecającej badanie / miejsce przesłania wyników.
    - 1.1.4. Rozpoznanie / istotne dane kliniczne pacjenta.
    - 1.1.5. Data i godzina pobrania materiału do badania.
    - 1.1.6. Dane osoby pobierającej materiał do badań i podpis.
    - 1.1.7. Pieczęć i podpis lekarza zlecającego badanie.
  2. **Pobieranie próbek do badań:**
    - 2.1. Materiał do badań pobierać wg procedur obowiązujących w punkcie pobrań.
    - 2.2. Osoba pobierająca jest zobowiązana do prawidłowego pobrania i opisanie probówek.
      - 2.2.1. Obowiązki osoby pobierającej materiał:
        - 2.2.1.1. Dokonanie jednoznacznej identyfikacji i weryfikacji tożsamości osoby, od której pobierana jest próbka krwi.
        - 2.2.1.2. Oznakowanie probówek z pobraną krwią zgodnie z wymaganiami.
        - 2.2.2. Wymagane dane na etykiecie probówki:
          - 2.2.2.1. Dane pacjenta: imię i nazwisko (drukowanymi literami), numer PESEL, a w razie jego braku data urodzenia, data i godzina pobrania.
          - 2.2.2.2. W przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL: nazwa i numer dokumentu na podstawie, którego stwierdzono tożsamość pacjenta.
      - 2.3. Pobieranie materiału w zależności od rodzaju zleconych badań laboratoryjnych zgodnie z wymaganiami podanymi w Tabeli 1.
      - 2.4. PZT zastrzega sobie prawo do żądania innego rodzaju lub innej objętości materiału do badań po uprzedniej konsultacji telefonicznej.
      - 2.5. PZT może przyjąć materiał do badań pobrany w inny sposób tylko w uzasadnionych przypadkach, np. badanie w trybie pilnym, trudności w pobieraniu.
      - 2.6. W przypadku wątpliwości co do stanu/jakości przysłanej próbki, Laboratorium może odmówić wykonania badań lub wykonać je na odpowiedzialność Zleceniodawcy (za jego zgodą) zamieszczając na sprawozdaniu z badania informację na ten temat.

Tabela 1.

Lp.	Zlecone badanie	Materiał	Wymagania dotyczące transportu
1.	Genotypowanie układu HLA klasy I i II (<i>low resolution</i>)	Probówka z napylnym K ₃ EDTA 4 ml	- temp. 20-25 °C do 3 godzin - temp. 2-8 °C do 48 godzin - zamrożone próbki krwi pełnej w temp. poniżej (- 20 °C)
2.	Wykrywanie przeciwciał anti-HLA klasy I i II (<i>test LABScreen Mixed –Luminex</i>)	Probówki z przyspieszaczem wykrzepiania – krew na skrzep 4 – 10 ml	- temp. 20-25 °C do 3 godzin - temp. 2-8 °C do 48 godzin - zamrożone próbki surowicy w temp. poniżej (- 20 °C)
3.	Wykrywanie przeciwciał anti-HLA w teście limfocytotoksycznym (LCT)	Probówki z przyspieszaczem wykrzepiania – krew na skrzep 4 – 10 ml	- temp. 20-25 °C do 3 godzin - temp. 2-8 °C do 48 godzin - zamrożone próbki surowicy w temp. poniżej (- 20 °C)

Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Kielcach		
Nr wersji: 01	SOP-ODS-PZT-PR-01	Strona 2 z 2
Załącznik nr: 5	Wersja zał. nr: 01	Data: 01.03.2024

4.	Badanie przesiewowe przeciwciał przeciwplatek (ELISA – zestaw PakPlus)	Probówki z przyspieszaczem wykrzepiania – krew na skrzep 4 – 10 ml	- temp. 20-25 °C do 3 godzin - temp. 2-8 °C do 48 godzin - zamrożone próbki surowicy w temp. poniżej (-20 °C)
5.	Oznaczanie antygenów płytkowych HPA (metodą PCR SSP)	Probówka z napyłonym K ₃ EDTA 4 ml	- temp. 20-25 °C do 3 godzin - temp. 2-8 °C do 48 godzin - zamrożone próbki krwi pełnej w temp. poniżej (-20 °C)
6.	Dobór dawcy UKKP zgodnego z pacjentem w antygenach układu HLA i/lub HPA	Probówki z przyspieszaczem wykrzepiania – krew na skrzep 4 – 10 ml Probówka z napyłonym K ₃ EDTA 4 ml	- temp. 20-25 °C do 3 godzin - temp. 2-8 °C do 48 godzin - zamrożone próbki krwi pełnej/surowicy w temp. poniżej (-20 °C)
7.	Diagnostyka niepożądanego reakcji poprzetoczeniowej	Przed zleceniem konieczna konsultacja telefoniczna z PZT	-
8.	Wstępna diagnostyka konfliktu matczyńno-łożyskowego/norodkowego w układzie HPA	Przed zleceniem konieczna konsultacja telefoniczna z PZT	-

3. Transport próbek do badań:

- 3.1. Próbkę krwi musi być dostarczona do PZT przez osobę upoważnioną, posiadającą stosowną dokumentację transportu – załącznik nr 6 *Protokół transportu materiału biologicznego*.
- 3.2. Osoba dostarczająca próbki do badań jest odpowiedzialna za zabezpieczenie materiału biologicznego i dokumentacji przed wprowadzeniem zmian przez osoby nieupoważnione.
- 3.3. Dla pacjentów wymagane jest dołączenie zlecenia wystosowanego przez lekarza – załącznik nr 2.
- 3.4. Probki krwi do badań mogą być dostarczone do PZT z wykorzystaniem transportu własnego zleceniodawcy, transportu wewnętrznego RCKiK w Kielcach lub z wykorzystaniem usług firmy kurierskiej.
- 3.5. Opakowanie transportowe powinno składać się z trzech elementów: naczynia pierwotnego (probówka), opakowania pośredniego (szczelny i wodoodporny materiał) i opakowania zewnętrznego (pudełko kartonowe, styropianowe, koperta z wkładem bąbelkowym). Opakowanie pierwotne należy owinać materiałem absorbującym - lignina, wata) w ilości zabezpieczającej wchłonięcie zawartości w przypadku uszkodzenia próbki, umieszczone w zamkniętym, zabezpieczonym przed uszkodzeniem opakowaniu, oznaczonym jako opakowanie z materiałem potencjalnie zakaźnym.
- 3.6. Dokumenty dołączone do przesyłki powinny znajdować się na zewnątrz opakowania pośredniego.
- 3.7. Jeżeli transportowane jest więcej próbek pochodzących od różnych pacjentów, każda probówka powinna być zapakowana oddzielnie do indywidualnego opakowania pośredniego oraz zabezpieczona materiałem absorbującym, co uniemożliwi wzajemne zanieczyszczanie materiałów biologicznych.
- 3.8. Materiał do badania należy przesać do laboratorium niezwłocznie po pobraniu od pacjenta i transportować w odpowiedniej temperaturze w sposób uniemożliwiający jego zanieczyszczenie. Dopuszczalny czas przechowywania materiału biologicznego do czasu transportu zgodnie z wymaganiami podanymi w Tabeli 2.
- 3.9. Na opakowaniu transportowym uwzględnić informacje określające szczególne warunki przechowywania i zabezpieczenia próbek do badań. Przykładowe oznakowanie pojemnika:

**OSTROŻNIE !!! PRÓBKİ KRWI DO BADAŃ – ZAGROŻENIE BIOLOGICZNE
NIE ZAMRAŻAĆ !!! NIE NAPROMIENIOWYWAĆ!!!**

Tabela 2.

Lp.	Materiał, warunki przechowywania
1.	krew na skrzep/surowica/krew pełna pobrana na EDTA – przechowywać do 3 godz. w temp. 20-25 °C
2.	krew na skrzep – przechowywać do 48 godz. w temp. 2-8 °C
3.	krew na EDTA – przechowywać do 7 dni w temp. 2-8 °C
4.	krew na EDTA/surowica zamrożona – przechowywać w temperaturze poniżej (-20 °C) do 4 miesięcy